

ENTOMOLOGIA

Catàleg provisional dels Attelabidae (Coleoptera, Curculionoidea) de Catalunya (Espanya)

José Manuel Diéguez Fernández ¹

RESUM

S'aporta un catàleg provisional dels Attelabidae de Catalunya, basat en la col·lecció del Museu de Ciències Naturals de Barcelona i la bibliografia consultada.

Paraules clau: Coleoptera, Curculionoidea, Attelabidae, Catàleg, Espanya, Catalunya.

ABSTRACT

Provisional catalogue of the Attelabidae (Coleoptera) of Catalonia (Spain). A provisional catalogue of the Attelabidae of Catalonia is provided, the data having been obtained from the "Museu de Ciències Naturals de Barcelona" collection and from the study of bibliographical sources.

Keywords: Coleoptera, Curculionoidea, Attelabidae, Catalogue, Spain, Catalonia..

RESUMEN

Se aporta un catálogo provisional de los Attelabidae de Cataluña, basado en la colección del Museu de Ciències Naturals de Barcelona y la bibliografía consultada.

Palabras clave: Coleoptera, Curculionoidea, Attelabidae, Catálogo, España, Cataluña.

1. INTRODUCCIÓ

Els coleòpters de la família dels Attelabidae Billberg, 1820 estan representats a la península Ibèrica per dues subfamílies: Attelabinae Billberg, 1820 i Rhynchitinae Gistel, 1848 (ALONSO-ZARAGOZA, 2018), anteriorment considerades famílies independents (HOFFMANN, 1958; ALONSO-ZARAZAGA, 2002; DU CHATENET, 2014).

¹Museu de Ciències Naturals de Barcelona. Col·lecció d'Artòpodes. Passeig Picasso, s/n. E-08003 Barcelona. E-mail: dieguezm1@gmail.com

Són insectes de colors molt cridaners (veure figures 1 - 16), de 2 a 10 mm de longitud, amb les antenes no colzades i acabades en maça. La seva alimentació és fitòfaga, en algunes espècies les femelles enrotllen les fulles en forma de cigars on dipositen la posta. A l'àrea iberobalear s'han citat 27 espècies (ALONSO-ZARAGOZA, 2018), de les quals s'han esmentat 11 espècies a Madrid (ALONSO-ZARAGOZA et al., 2006) i 13 espècies al País Basc (ALONSO ROMÁN & BAHILLO DE LA PUEBLA, 2019).

Ara s'aporta un catàleg provisional dels Attelabidae de Catalunya, on es recullen 19 espècies.

2. RESULTATS

Se segueix l'ordenació de l'elenc sistemàtic dels *Curculionoidea* de la Península Ibèrica i les Illes Balears (ALONSO-ZARAZAGA, 2018).

De cada espècie se n'indica la distribució mundial i les dades sobre la seva biologia extretes de les fonts bibliogràfiques següents: HOFFMANN, 1958, MORRIS, 1990; ALONSO-ZARAZAGA, 2011 i DU CHATENET, 2014.

A continuació es recullen les cites bibliogràfiques ordenades per províncies. Finalment, el material estudiat també s'ha ordenat per províncies.

Tot el material roman dipositat a la col·lecció del Museu de Ciències Naturals de Barcelona.

ATTELLABINAE Billberg, 1820

Apoderini Jekel, 1860

Apoderus coryli (Linnaeus, 1758)

Figura 1

Euroasiàtic. Viu principalment en l'ave llaner (*Corylus avellana* L.) (*Betulaceae*) més rarament en altres espècies arbòries dels gèneres *Alnus*, *Fagus*, *Quercus*, *Salix* i *Betula*. La larva es desenvolupa a l'interior de les fulles enrotllades en forma de cigar per la femella.

Cites bibliogràfiques: BARCELONA: Mataró (SALVAÑA COMAS, 1870), Sant Gervasi, Sarrià (CUNÍ I MARTORELL & MARTORELL, 1876), Sant Gervasi, Sarrià (CUNÍ I MARTORELL, 1888a), Barcelona (FUENTE, 1919), Moià (ESCOLÀ, 1994), Sant Celoni, Fogars de Montclús (SÁEZ BOLAÑO et al., 2013).

GIRONA: Camprodon (CUNÍ I MARTORELL, 1889a), Massanet de Cabrenys, Queralbs, Setcases (SÁEZ BOLAÑO et al., 2013).

LLEIDA: Alós d'Isil (NAVÁS, 1923), Les (LEÓN-HILAIRE, 1924). Vielha, Les, Alt Aran, Canejan (SÁEZ BOLAÑO et al., 2013).

Material estudiat: BARCELONA:

Sant Sadurní d'Osormort, 2-VII-1929, 1 ex. A. Vilarrubia leg., 4-VII-1929, 2 exs., 5-VII-1929, 1 ex., 6-VII-1929, 2 exs., 9-VII-1929, 1 ex. Guillerics, Osormort, 8-V-1930, 1 ex. A. Vilarrubia leg. Guillerics, 10-VI-1931, 2 exs. Vilarrubia leg. (núm. reg. 76-0582) Camí Salt de Sallent, Sant Privat, 28-VI-1988, 1 ex. en *Corylus*, J. Nebot leg. (núm. reg. 2013-0809). Hort Cal Mató, Moià, 16-VII-1989, 2 exs. en fulla enrotllada d'avellaner en cigar, O. Escolà leg. Hort Cal Mató, Moià, 30-IV-1990, 1 ex. O. Escolà leg.

GIRONA: Ripoll, 24-VII-1909, 1 ex. col. Ferrer Dalmau, VIII-1911, 1 ex. De Camprodon a Setcases, 7-VIII-1919 1 ex. A. Codina leg. Sant Julià de Cabrera, VIII-1923, 1 ex. A. Codina leg. Hostalets d'en Bas, VII-1927, 1 ex. A. Codina leg. Viladrau, 25-VII-1968, 1 ex. en fulles de *Populus nigra*, F. Español leg. Clot, S'Ampolla, 29-V-1983, 1 ex. F. Español leg. Sales de Llierca, 13/14-VII-1985, 1 ex. J. Nebot leg. (núm. reg. 2013-0810). Fageda Puigsacalm, Sant Privat d'en Bas, 1400m, 22/29-V-1989, 1 ex. De Gregorio leg. Vall de Rives, 31TDG38, 8-VI-2009, 1 ex. JM. Diéguez leg. (núm. reg. 2022-3550).

LLEIDA: Tavascan, 16-VII-1930, 1 ex. A. Codina leg. Vall d'Aneu, 22-V-1971, 1 ex. Duplà leg.

Figura 1: *Apoderus coryli* (Linnaeus, 1758)

Attelabini Billberg, 1820

Attelabus nitens (Scopoli, 1763)

Figura 2

Euroasiàtic. Viu en diversos *Quercus* sp. rarament en *Castanea* (*Fagaceae*). La larva es desenvolupa a l'interior de les fulles enrotllades per la femella.

Cites bibliogràfiques: BARCELONA: Begues (CUNÍ I MARTORELL, 1889b), Begues (CUNÍ I MARTORELL, 1891), Serra de Marina (DIÉGUEZ FERNÁNDEZ, 2012). Balenyà, Castellar de N'Hug, Castellet i la Gornal, Centelles, Collsuspina, Montseny, Sant

Cugat del Valles, Terrassa (SÁEZ BOLAÑO et al., 2013), Bosc de Bentanacs (VIÑOLAS et al., 2014).

GIRONA: Caldes de Malavella (CUNÍ I MARTORELL, 1885), Hostalets d'en Bas (NAVAS, 1924), Santa Coloma de Farners, Agullana (VICENS PERPINYA, 1989), Calonge (SÁEZ BOLAÑO et al., 2013).

LLEIDA: Les (LEÓN-HILAIRE, 1924).

TARRAGONA: La Mussara (DIÉGUEZ FERNÁNDEZ, 2015).

Material estudiat: BARCELONA: Balenyà, 15-V-1922, 2 exs. A. Vilarrubia leg., 20-VI-1922, 1 ex., 23-VI-1922, 1 ex., 20-V-1929 1 ex., 18-V-1930, 2 exs., 11-VI-1930, 1 ex., 15-V-1931, 2 exs., V-1934, 2 exs., Taradell, 20-VI-1918, 1 ex. A. Vilarrubia leg., 24-VI-1930, 1 ex., 11-VII-1930, 1 ex., 15-VII-1930, 1 ex. Sant Sadurní d'Osormort, 3-VII-1929, 1 ex. A. Vilarrubia leg., Guillerries, 10-VI-1931, 3 ejs. A. Vilarrubia leg. Bruquers, Gavà, V-1933, 1 ex. Español y Vilarrubia leg. Samalús (Vallès Oriental) 350m (Can Gesa) 3-VI-1973, 2 exs. Vallhonrat leg. (núm. reg. 2003-0663). Montserrat, 20-V-2004, 1 ex. JM. Diéguez leg. (núm. reg. 2008-1634).

GIRONA: Puigsacalm (Sant Privat d'en Bas) 3-VI-1988, 1 ex. en pet de llop, De Gregorio leg. Església Sa Cot (Sant Pau) 20-V-1988, 1 ex. J. Nebot leg. (núm. reg. 2003-0808). LLEI-

DA: Vall d'Aran, VII-1909, 1 ex. Mullenar leg. Coll de Ager, 25-V-1956, 2 ex. F. Español leg.

TARRAGONA: La Mussara, estiui-1965, 1 ex. O. Escolà leg. Coll de les Masies (Serra de Prades, Baix Camp), 31TCF27, 980-1000m, 27-V-3008, 9 exs. De Gregorio leg. (núm. reg. 2009-3999).

Figura 2: *Attelabus nitens* (Scopoli, 1763)

RHYNCHITINAE Gistel, 1848

Autelini Desbrochers des Loges. 2908

Pseudomesauletina Legalov, 2003

Mesauletobius pubescens

(Kiesenwetter, 1852) Figura 3

Es distribueix per la Europa mediterrània, Algèria, Marroc i Turquia. Viu a diversos *Cistus* sp. i en altres gèneres de *Cistaceae*.

Figura 3: *Mesauletobius pubescens* (Kiesenwetter, 1852)

Cites bibliogràfiques: BARCELONA: Montserrat (KIESENWETTER, 1852), Sant Miquel del Fai (CUNÍ I MARTORELL, 1880), Serra de Collserola (DIÉGUEZ FERNÁNDEZ, 2014).

LLEIDA: Les, Portillon (LEÓN-HILAIRE, 1924).

Material estudiat: BARCELONA: Mont Farell, 750m, 10-VI-1909, 1 ex. A. Codina leg. Martorell, V-1947, 1 ex. Mateu leg. (núm reg. 68-1108).

Byctiscini Voss, 1923

Byctiscina Voss, 1923

Byctiscus betulae (Linnaeus, 1758)

Figura 4

Euroasiàtic. La femella diposita la posta en fulles enrotllades de diversos arbres (*Betula*, *Corylus*, *Populus*, *Fagus*, *Salix*, *Alnus*) i fins i tot a la vinya (*Vitis vinifera*).

Cites bibliogràfiques: BARCELONA: Mataró (SALVAÑA COMAS, 1870), Mataró, Calella (CUNÍ I MARTORELL & MARTORELL, 1876), Hospitalet, Sants (CUNÍ I MARTORELL, 1888a), Calella (CUNÍ I MARTORELL, 1897), Barcelona (FUENTE, 1919).

GIRONA: Camprodon (CUNÍ I MARTORELL, 1889a).

LLEIDA: Les, Bossòst (LEÓN-HILAIRE, 1924).

Material estudiat: BARCELONA : Torrelavit, 11-V-1992, R. Lopéz leg. 5 exs. (núm reg. 68-1107), 24-IV-1993, 9 exs.

GIRONA: Olot, col. Vagreda, 2 exs.

TARRAGONA: Foncaldetes, 8-VI-1927, 1 ex. Valls, 15-V-1925, 1 ex.

Figura 4: *Byctiscus betulae*
(Linnaeus, 1758)

Byctiscus populi (Linnaeus, 1758)

Figura 5

Euroasiàtic. Viu a àlbers (*Populus* sp.), salzes (*Salix* sp.) i bedolls (*Betula* sp.). La femella enrotlla fulles on diposita la posta.

Cites bibliogràfiques: BARCELONA: Mataró (SALVAÑA COMAS, 1870). Sants, Montcada, Besòs, Mataró (CUNÍ I MARTORELL & MARTORELL, 1876),

riba del Besòs (CUNÍ I MARTORELL, 1888a), Calella (CUNÍ I MARTORELL, 1897).

GIRONA: Sant Feliu de Pallerols (NAVAS, 1924).

LLEIDA: Planes de Son (AGULLÓ et al., 2010).

Figura 5: *Byctiscus populi*
(Linnaeus, 1758)

Material estudiat: BARCELONA: Pierola, VI-1941, 2 exs. Montcada leg. GIRONA: Ripoll, 27-VI-1907, 1 ex. col. Ferrer Dalmau. Els Hostalets d'en Bas, VIII-1929, 1 ex. Codina leg. Sant Pau de Segúries, 10-VI-1931, 9 exs. Vilarrubia leg., 21-V-1932, 5 exs. Sant Segimon, Montseny, 24-VI-1949, 1 ex. F. Español leg.

Deporaini Voss, 1929

Deporaina Voss, 1929

Deporaus (Deporaus) betulae

(Linnaeus, 1758) Figura 6

Figura 6: *Deporaus (Deporaus) betulae* (Linnaeus, 1758)

Distribuït per Euràsia i Algèria. Viu en plantes dels gèneres *Betula*, *Alnus*, *Corylus* i *Carpinus* (*Betulaceae*). La femella retalla una part de la fulla on diposita la posta, d'entre 1 i 3 ous, per després enrotllar-la en forma de cigar.

Cites bibliogràfiques: LLEIDA: Riu

de Cadí, (VIÑOLAS et al., 2014).

Material estudiat: LLEIDA: Les, Mata de València, VII-1934, 1 ex. Museu leg. (núm reg. 68-1105).

Involvulus (Involvulus) cupreus (Linnaeus, 1758)

Distribuït per Euràsia i Algèria. Viu a diverses *Rosaceae* arbòries i arbustives (*Sorbus*, *Prunus*, *Malus*, *Crataegus*). La femella diposita els ous als fruits, posteriorment secciona el peduncle, caient el fruit al sòl on la larva realitza la ninfosi.

Cites bibliogràfiques: GIRONA: Camprodon (CUNÍ I MARTORELL, 1889).

LLEIDA: Les (LEÓN-HILAIRE, 1924).

TARRAGONA: Poblet (PIERA et al., 2016).

Material estudiat: Cap.

Involvulus (Teretriorhynchites) icosandriae icosandriae (DeGeer, 1775) Figura 7

Es troba a tot Europa, Kazakhstan i Turquia. Viu a diverses *Rosaceae* arbòries i arbustives dels gèneres *Crataegus*, *Prunus*, *Malus*, *Pyrus* ... Les larves es desenvolupen als brots joves.

Cites bibliogràfiques: BARCELO-

NA: Vallvidriera (ZARIQUIEY, 1917).

Figura 7: *Involvulus (Teretriorhynchites) icosandriae icosandriae* (DeGeer, 1775)

Material estudiat: BARCELONA: Balenyà, 23-V-1929, 1 ex. A. Vilarrubia leg. 18-V-1930, 8 exs. (núm reg. 68-1113). Sant Sadurní d'Osormort, Guillerics, 8-V-1930, 1 ex. A. Vilarrubia leg. Vallvidriera, X-1940, 1 ex. F. Español leg.

GIRONA: Ripoll, 9-V-1905, 1 ex.

TARRAGONA : Fonscaldetes, 24-VII-1926, 2 exs.

Involvulus (*Teretriorhynchites*)

pubescens (Fabricius, 1775) Figura 8

Espècie euroasiàtica. Viu a diversos *Quercus* (*Fagaceae*) on la femella diposita la posta. La larva es desenvolupa als brots joves. L'adult també es troba sobre les flors.

Cites bibliogràfiques: No se n'ha trobat cap. Per tant, és nou per a Catalunya.

Figura 8: *Involvulus (Teretriorhynchites) pubescens* (Fabricius, 1775)

Material estudiat: BARCELONA: Balenyà, 29-V-1922, 1 ex. A. Vilarrubia leg.; 18-VI-1930, 30 exs. ; 22-V-

1930, 5 exs. (núm reg. 68-1104).
LLEIDA: Les, 22-V-1912, 2 ex.

Lasiorrhynchites
(*Coccygorrhynchites*)
sericeus (Herbst, 1797) Figura 9

Figura 9: *Lasiorrhynchites*
(*Coccygorrhynchites*) *sericeus*
(Herbst, 1797)

Distribuït per Europa, Algèria, Síria i Turquia. L'adult viu a *Quercus* sp. (*Fagaceae*). La femella realitza la posta a les fulles enrotllades en forma de cigar

realitzades per *Attelabus nitens* (Scopoli, 1763).

Cites bibliogràfiques: BARCELONA: Montserrat (KIESENWETTER, 1852), Montserrat (CUNÍ I MARTORELL, 1888b).

TARRAGONA: Poblet (PIERA et al., 2016).

Material estudiat: BARCELONA: Montserrat, 2-VII-1909, 1 ex. A. Codina leg. Balenyà (Torrellebreta) 17-V-1922, 1 ex. A. Vilarrubia leg. Moirà (Bages) 26-VI-1974, 1 ex. Vallhonrat leg. (núm. reg. 20013-0664).

Lasiorrhynchites (Lasiorrhynchites)
cavifrons (Gyllenhal, 1833)

Distribuït per Europa, Algèria i Turquia. Viu a *Quercus* sp. (*Fagaceae*). Les larves es desenvolupen en petites branques.

Cites bibliogràfiques: BARCELONA : Collsuspina (ALONSO-ZARAZAGA, 2018).

GIRONA: Viladrau (VIÑOLAS et al., 2012).

LLEIDA: Les (LEÓN-HILAIRE, 1924).

Material estudiat: Cap.

Lasiorrhynchites

(*Nelasiorrhynchites*) *comatus* (Gyllenhal, 1833)

Es troba a Europa i Algèria. Viu a diversos *Quercus* (*Fagaceae*). Les larves es desenvolupen en branquillons.

Cites bibliogràfiques: BARCELONA: Prat Tenes (VIÑOLAS et al., 2014). TARRAGONA: Poblet (PIERA et al., 2016).

Material estudiat: Cap.

Lasiorrhynchites (*Stenorhynchites*) *caeruleocephalus* (Schaller, 1783) Figura 10

La seva distribució abasta Europa, Algèria i el Marroc. Viu a diversos arbres (*Quercus*, *Alnus*, *Betula*, *Pinus*). Es desconeix la biologia larvària.

Cites bibliogràfiques: BARCELONA: Montserrat (KIESENWETTER, 1852), Monistrol, Montserrat, Blanes (CUNÍ I MARTORELL & MARTORELL, 1876), Montserrat (CUNÍ I MARTORELL, 1888b), Begues (CUNÍ I MARTORELL, 1889b), Begues (CUNÍ I MARTORELL, 1891), Calella (CUNÍ I MARTORELL, 1897), Terrassa (NAVÁS, 1923), Sant Llorenç del Munt (SANTOS et al., 2015). Serra de Marina (DIÉGUEZ FERNÁNDEZ, 2012), Serra de Collserola (DIÉGUEZ

FERNÁNDEZ, 2014).

GIRONA: Camprodon (CUNÍ I MARTORELL, 1889a).

LLEIDA: Font Tosca (VIÑOLAS et al. 2014).

TARRAGONA: Poblet (PIERA et al., 2016).

Figura 10: *Lasiorrhynchites* (*Stenorhynchites*) *caeruleocephalus* (Schaller, 1783)

Material estudiat: BARCELONA: Montgat, 3-VI-1908, 1 ex. Terrassa, 9-VI-1909, 1 ex. col. Ferrer Dalmau, Montserrat, 15-VII-1910, 1 ex. Teià, 21-V-1911, 1 ex. Masnou, 5-VI-1911,

2 exs. Manresa, 18-VII-1914, 1 ex. Gavà, 26-VI-1918, 1 ex. Codina leg. Sant Julià de Vilatorrada, IX-1919, 2 exs. Bofill Pitxot leg. Balenyà, 8-V-1922, 47 exs. A. Vilarrubia leg., 13-VI-1922, 1 ex., 14-VI-1928, 1 ex., 15-VI-1928, 1 ex., 18-V-1930, 4 exs. Taradell, 11-VII-1930, 1 ex. A. Vilarrubia leg. Sant Sadurní d'Osormort, 2-VII-1929, 1 ex. A. Vilarrubia leg. Terrassa, V-1934, 1 ex. Museu leg. Begues, IV-1935, 1 ex. Museu leg. Tiana, IV-1940, 1 ex. Palau leg. Montcada, 23-VI-1956, 1 ex. V. Olivella leg. Valldoreix, 18-VII-1968, 1 ex. F. Español leg. Dosrius, 18-VII-1974, 1 ex. J. Nebot leg. (núm. reg. 2013-0812). Cabrera, Anoia, 5-VII-2004, 1 ex. O. Escolà leg. (núm. reg. 2004-0749).

LLEIDA: Sant Llorenç de Morunys, 29-VII-1909, 1 ex. A. Codina leg.

TARRAGONA: Valls, 2 exs. col. F. Español. leg. Foncaldetes, 24-VII-1926, 1 ex. Cabra del Camp, 14-VII-1927, 2 exs. Coll de les Masies, Serra de Prades, Baix Camp, 31TCF27, 980-1000m. 14-VII-2007, 3 exs. Pérez De Gregorio & E. Requena leg. (núm. reg. 2008-1609, 2008-1610).

Neocoenorrhinus
(*Neocoenorrhinus*)

germanicus (Herbst, 1797) Figura 11

Element euroasiàtic. Viu a diverses *Rosaceae*. Les larves es desenvolupen en tiges i brots vegetatius.

Cites bibliogràfiques: BARCELONA: Montserrat (KIESENWETTER, 1852), Mas Torrellebreta, Seva (CODINA, 1928).

LLEIDA: Les (LEÓN-HILAIRE, 1924).

Figura 11: *Neocoenorrhinus*
(*Neocoenorrhinus*)
germanicus (Herbst, 1797)

Material estudiat: BARCELONA: Seva, 1 ex. sobre *Prunus domestica*, A. Vilarrubia leg. Mont Farell, 750m. 10-VI-1909, 1 ex. A. Codina leg. Balenyà, 12-VI-1902, 1 ex. A. Vilarrubia leg. 24-VI-1928, 1 ex. Teià, 21-V-1911, 1 ex.

GIRONA: Sant Miquel de Fluvià, V-1934, 1 ex. Museu leg.

LLEIDA: Les, 10-V-1918, 1 ex.

Neocoenorrhinus (Schoenitemnus) minutus (Herbst, 1797) Figura 12

Es troba a Europa, Algèria, Iran i Turquia. Viu a diversos *Quercus* sp. encara que també ha estat associada a *Rosaceae* herbàcies dels gèneres *Fragaria*, *Geum* i *Potentilla*.

Figura 12: *Neocoenorrhinus (Schoenitemnus) minutus* (Herbst, 1797)

Cites bibliogràfiques: BARCELONA: Montserrat (KIESENWETTER,

1852), Mataró (SALVAÑA COMAS, 1870).

GIRONA: Figueres (MITTER, 1981).

LLEIDA: Les (LEÓN-HILAIRE, 1924).

Material estudiat: BARCELONA: Montserrat, 2-VII-1909, 1 ex. A. Codina leg. Mont Farell, 21-VI-1920, 1 ex. (núm reg. 68-1112). Balenyà, 28-IV-1928, 1 ex. A. Vilarrubia leg. 22-V-1928, 1 ex. Tona, IV-1937, 3 ejs. A. Vilarrubia leg. (núm reg. 68-1111).

GIRONA: Sant Pau de Segúries, 15-V-1931, 1 ex. A. Vilarrubia leg.

Rhynchites (Epirhynchites) auratus (Scopoli, 1763) Figura 13

Element euroasiàtic. Viu a *Rosaceae* del gènere *Prunus*, principalment a *Prunus spinosa* L. ocasionalment a *Crataegus* sp. La larva es desenvolupa als fruits.

Cites bibliogràfiques: BARCELONA: Mataró (SALVAÑA COMAS, 1870), Sarrià, Sant Gervasi, Horta (CUNÍ I MARTORELL & MARTORELL, 1876), Sarrià, Sant Gervasi, Horta (CUNÍ I MARTORELL, 1888a), Calella (CUNÍ I MARTORELL, 1897).

LLEIDA: Les (LEÓN-HILARIE, 1924), Planes de Son (AGULLÓ et al., 2010).

Material estudiat: BARCELONA: Balenyà, 1 ex. Museu leg., Balenyà, 18-V-1930, 1 ex. A. Vilarrubia leg.

GIRONA: Llorà, Sant Martí Llémena, 16-V-1988, 1 ex. De Gregorio leg.

LLEIDA: Ponts, 20-V-1963, 1 ex. Dusfort leg. (núm. reg. 76-0583).

TARRAGONA: Fonscaldetes, 25-VII-1925, 3 exs.

Figura 13: *Rhynchites (Epirhynchites) auratus* (Scopoli, 1763)

Rhynchites (Rhynchites)

bacchus (Linnaeus, 1758) Figura 14

Distribuït per Euràsia i Algèria. Viu en diverses espècies de *Rosaceae* arborescents, tant silvestres com cultivades,

dels gèneres *Prunus*, *Malus*, *Crataegus*, *Cotoneaster*, *Pyrus*. La femella realitza la posta als fruits, primer fa una perforació que després tapa amb excrements.

Cites bibliogràfiques: BARCELONA: Mataró (SALVAÑA COMAS, 1870). Hospitalet, Sant Genís, Mataró, Calella (CUNÍ I MARTORELL & MARTORELL, 1876). Sarrià, San Gervasi, Horta (CUNÍ I MARTORELL, 1888a). Calella (CUNÍ I MARTORELL, 1897).

LLEIDA: Les (LEÓN-HILARIE, 1924). Obaga del Clot del Tou (VIÑOLAS et al., 2014).

Material estudiat: BARCELONA: Mont Farell, 750m, 10-VI-1909, 2 exs. A. Codina leg. Balenyà, 15-VI-1922, 1 ex., 28-V-1928, 1 ex., 2-VI-1928, 1 ex., 10-VI-1928, 1 ex., 28-V-1928, 1 ex., 28-V-1929, 2 exs., 16-IV-1930, 1 ex., 18-V-1930, 19 exs., 13-V-1931, 1 ex., 15-V-1931, 2 exs., 21-VI-1831, 1 ex. Pierola, VI-1941, 2 exs. Montcada leg. Pierola, 6-VIII-1946, 1 ex. Olivella leg. Sant Boi, 8-I-1933, 1 ex., A. Vilarrubia leg. Masquefa, 15-III-1945, 3 exs. F. Español leg.

GIRONA: Sant Feliu de Pallarols, III-1935, 6 exs. Museu leg.

LLEIDA: Les, 25-V-1913.1 ex.

TARRAGONA: Valls, 22-I-1925, 2 exs., col. Español, 3-II-1925, 2 exs, 25-VII-1925, 1 ex. 30-XII-1930, 1 ex. Cornudella de Montsant, XI-1934, 1 ex.

Museu leg. Fontcaldetes, 25-VII-1926, 4 exs. Sant Jaume dels Domenys, VI-1935, 13 exs. (núm reg. 68-1109). Museu leg.

Figura 14: *Rhynchites (Rhynchites) bacchus* (Linnaeus, 1758)

Tatianaerhynchites aequatus

(Linnaeus, 1767) Figura 15

Es distribueix per tota Europa i Orient Mitjà. Viu a diverses *Rosaceae* arbòries dels gèneres *Prunus*, *Crataegus*, *Malus*, *Sorbus* ... on les larves es desenvolupen en els fruits.

Cites bibliogràfiques: BARCELO-

NA: Sant Genís (CUNÍ I MARTORELL & MARTORELL, 1876), Sant Genís, Vallcarca (CUNÍ I MARTORELL, 1888a), Serra de Marina (DIÉGUEZ FERNÁNDEZ, 2012) Gavarrós (VIÑOLAS et al., 2014).

GIRONA: Planoles (ALONSO-ZARAZAGA, 2018).

LLEIDA: Les (LEÓN-HILARIE, 1924), Planes de Son (AGULLÓ et al., 2010), PN Serra del Cadí-Moixeró (VIÑOLAS et al., 2015).

Figura 15: *Tatianaerhynchites aequatus* (Linnaeus, 1767)

Material estudiat: BARCELONA: Balenyà, 27-V-1929, 1 ex. A. Vilarrubia leg., 18-V-1930, 32 exs. (núm reg.

68-1114), V-1934, 1 ex. Sant Sadurní d'Osormort, 19-VI-1929, 1 ex. A. Villarubia leg.

LLEIDA: Les, 3-VI-1909, 6 exs. F. León-Hilaire leg.

TARRAGONA: Sant Magí de la Brufaganya, 27-V-1907, 1 ex. col. Ferrer Dalmau.

en bedolls (*Betula* sp.) i àlbers (*Populus* sp.). La larva es desenvolupa als brots foliars.

Cites bibliogràfiques: LLEIDA: Les (LEÓN-HILAIRE, 1924).

Material estudiat: LLEIDA: La Vansa, 20-VII-1920, 1 ex. Codina leg. (núm reg. 68-1115).

Temnocerus nanus (Paykull, 1792)

Figura 16

Figura 16: *Temnocerus nanus*
(Paykull, 1792)

Distribuït per la regió euroasiàtica. Viu

3. AGRAÏMENTS

Glòria Masó i Berta Caballero, responsables de la col·lecció d'artròpodes del Museu Nacional de Ciències Naturals de Barcelona, per les facilitats donades per a la consulta del material del Museu. I a Iñigo Ugarte per la revisió del present article.

6. BIBLIOGRAFIA

- AGULLÓ, J.; MASÓ, G.; MUÑOZ, J.; PRIETO M & VIVES E. (2010). Contribució al coneixement dels coleòpters de les Planes de Son i la mata de Valencia (pp: 481-529). In: GERMAIN, J. [coord.]. Els sistemes naturals de les Planes de Son i la Mata de València. (*Treballs de la Institució Catalana d'Història Natural*, 16). Barcelona.
- ALONSO ROMÁN, I & BAHILLO DE LA PUEBLA, P. (2019). Catálogo de los coleópteros de la Comunidad Autónoma del País Vasco (Insecta: Coleoptera). *Heteropterus Revista de Entomología* 19(1): 1-266.
- ALONSO-ZARAZAGA, MA. (2002). Lista preliminar de los Coleoptera Curculionoidea del área ibero-balear, con descripción de *Melicius* gen. nov. y nuevas citas. *Boletín de la Sociedad Entomológica Aragonesa*, 31: 9-33.
- ALONSO-ZARAZAGA, MA. (2011). Rhynchitidae, Attelabidae pp. 109-141. In: I. Löbl & A. Smetana (ed.). *Catalogue of Palaearctic Coleoptera*, vol. 7. Stenstrup.
- ALONSO-ZARAZAGA, MA. (2018). Elenco sistemático de los Curculionoidea (Coleoptera) de la Península Ibérica e Islas Baleares. *Boletín de la Sociedad Entomológica Aragonesa* 63: 3-44.
- ALONSO-ZARAZAGA, MA.; SÁNCHEZ-RUIZ, M. & DOMINGO-QUERO, T. (2006). Lista preliminar de los Curculionoidea (Coleoptera) de la Comunidad de Madrid (España). *Graellsia* 62: 43-52.
- CODINA, A. (1928). Troballes interessants de coleòpters. *Butlletí de l'Institut Català d'Història Natural*, 28: 24-25.
- CUNÍ I MARTORELL, M. (1880). Excursión entomológica y botánica a San Miguel del Fay, Arbucias y cumbres del Montseny. *Anales de la Sociedad Española de Historia Natural* 9: 205-242.
- CUNÍ I MARTORELL, M. (1885). Excursión entomológica á varias localidades de la provincia de Gerona (Cataluña). *Anales de la Sociedad española de Historia Natural*, 14: 51-73.
- CUNÍ I MARTORELL, M. (1888a). Insectos observados en los alrededores de Barcelona. *Anales de la Sociedad española de Historia natural*, 17: 133-191.
- CUNÍ I MARTORELL, M. (1888b). Una excursió a Montserrat. *Butlletí de l'Associació Excursionista de Catalunya* 10: 19-45.
- CUNÍ I MARTORELL, M. (1889a). Vuyt dias en Camprodon. Excursión entomológica y botánica. *Butlletí de la Associació d'Excursions Catalana*, 11: 38-69.
- CUNÍ I MARTORELL, M. (1889b). Insectos que recogí en Begas en Mayo de 1887. *Actas*

de la Sociedad Española de Historia Natural, 18: 62-66.

CUNÍ I MARTORELL, M. (1891). De Gabà á Begas. Excursió entomològica. *Butlletí del Centre Excursionista de Catalunya*, 1: 19-45; 108-112.

CUNÍ I MARTORELL, M. (1897). Fauna entomològica de la villa de Calella (Cataluña, provincia de Barcelona). *Anales de la Sociedad Española de Historia Natural* 26: 281-339.

CUNÍ I MARTORELL, M. & MARTORELL, M. (1876). *Catálogo metódico y razonado de los coleópteros observados en Cataluña*. Barcelona.

DIÉGUEZ FERNÁNDEZ, J.M. (2012). Lista preliminar de los Coleoptera de la Sierra de Marina (Barcelona). *Heteropterus Revista de Entomología* 12(2): 257-274.

DIÉGUEZ FERNÁNDEZ, J.M. (2014). Catálogo de los Coleoptera de la Sierra de Collserola (Barcelona, NE de España): primeros resultados. *Archivos Entomológicos* 10: 235-264.

DIÉGUEZ FERNÁNDEZ, J.M. (2015). Registros interesantes de coleópteros para España y Marruecos (Insecta: Coleoptera). *Archivos Entomológicos* 14: 27-31.

DU CHATENET G. (2014). *Phytophagous Beetles of Europe. Volume III. Anthribidae, Bruchidae, Curculionoidea, Entiminae* Part I. NAP.

ESCOLÁ O. (1994). Deu anys de recol·lecció de Coleòpters a Moià (Barcelona). *Sessió Conjunta d'Entomologia ICHN-SCL*, 8: 113-116.

FUENTE J.M. (1919). Lista inédita de Coleópteros de España. *Boletín de la Real Sociedad Española de Historia Natural*, 19: 178-188.

HOFFMANN A. (1958). Faune de France 62. Coleoptères Curculionides (Troisième Partie). Paris: Paul Lechevalier, pp. 1209-1839.

KIESENWETTER H. (1852). Énumération des Coléoptères trouvés dans le midi de la France et en Catalogne. *Annales de la Société Entomologique de France*, 2e Série, 9(4): 577-656.

LÉON-HILAIRE F. (1924). Contribution à la faune entomologique de la Catalogne: Notes de chasse sur les Coléoptères du Val d'Aran. *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural*, 24(2-3): 115-120.

MITTER H. (1981). Auswertung einer Coleopterologischen Exkursion nach Nordspanien (Katalonien). *Steyrer Entomologenrunde* 15: 110-118.

MORRIS, M. G. (1990). *Orthocerous weevils. Coleoptera Curculionoidea (Nemonychidae, Anthribidae, Urodontidae, Attelabidae and Apionidae)*. Handbooks for the Identification of British Insects. Volume 5, Part 16. Royal Entomological Society of London.

NAVÁS L. (1923). Excursions entomològiques de l'estiu de 1922 (26 de Juny – 26 de Juliol). *Arxius de l'Institut de Ciències*, Barcelona, 8[1920]: 1-34.

- NAVÁS L. (1924). Excursió entomologica al Cabrerés (Girona-Barcelona) del 8 al 18 de juliol de 1923. *Treballs del Museu de Ciències Naturals de Barcelona* 4(10): 1-59.
- PIERA, E.; VIÑOLAS, A.; SOLER, J.; BUQUERAS, X. & MUÑOZ-BATET, J. (2016). Els coleòpters saprofílics de les pinedes del Bosc de Poblet. *Podall* 5: 321-352.
- SÁEZ BOLAÑO, J.A.; BLANCO VILLERO, J.M. & SÁNCHEZ RUIZ, M. (2013). Aportación a la corología Ibérica de la familia Attelabidae Billberg, 1820 (Coleoptera, Curculionoidea). *Archivos Entomológicos* 8: 197-120.
- SALVAÑÁ COMAS, J.M. (1870). Apuntes para la geografía y fauna entomológicas de Mataró. Imprenta de Gregorio Juste. Madrid, 44 pp.
- SANTOS, X.; FRÍAS; MATEOS, E. & VIÑOLAS A. 2009. Canvis en la comunitat de coleòpters de vegetació a causa d'un incendi forestal al Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural*, 75: 99-118.
- VICENS PERPINYA N. (1989). Introducció al coneixement de l'entomofauna de la surera. *Scientia gerundensis*, 15: 191-199.
- VIÑOLAS, A.; MUÑOZ-BATET, J. & SOLER, J. (2012). Noves o interessants citacions de coleòpters per al Parc Natural del Montseny i per a la península Ibèrica (Coleoptera) (4a nota). *Orsis*, 26: 149-185.
- VIÑOLAS, A.; MUÑOZ-BATET, J.; BENTANACHS, J. & MASÓ, G. (2014). Catálogo de los coleópteros del Parque Natural del Cadí-Moixeró, Cataluña. Península Ibérica. *Coleopterological Monographs* 5: 1-155.
- ZARIQUEY R. (1917). Algunos coleópteros catalanes. *Butlletí del Institut Català d'Història Natural*, 17: 130-132.